

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt I. Monachus nihil proprium dicere potest, nedum habere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

ORDO SERVANDVS.

Si verba horum Caputum perpendantur, attentèque considerentur, invenire licebit in eis: Primum à monachis proprietatem procul re, & verbo arceri. Secundum penas decerni, easque gravissimas in proprietarios. Tertium ita esse annexam religioso statui proprietatis abdicacionem, ut nec summus Pontifex possit contra eam, licentiam indulgere. Quartum De acquisitione bonorum, quæ per monachos monasterio accedit; Hæc sunt, quæ breviter ex prædictis locis excerptimus, circa quæ hujus Tractationis Secunda Pars versabitur, simulque explicabimus alios proprietatis actus, quos etiam monachis interdicti infra probabimus.

CAPVT I.

Monachus nihil proprium dicere potest, nedum habere.

Religiosum nihil nisi proprium habere posse, ex SS. PP. & Conciliorum decretis probatur.

Ratione voti paupertatis monachus nihil posse habere proprietatis ex superioribus constat, & Patrum testimoniis frequenter traditur.

Imprimis Urbanus I. in Epistola, seu Decretali de paupertate loquens, sic ait: *Quicumque vestrum vitam communem suscepit, & vovit se nihil proprium habere, videat ne pollicitationem suam irritam faciat.*

D. Basilus in Constitutionibus monasticis C. 35. Debet, inquit, pietatis cultor, qui vitam communem amplexus est, ab omni privata rerum possessione liber esse, & serm. de exercitatione monastica. Monachum oportet cum prius nihil in vita, quod juris sui proprium sit possidere.

Callianus lib. 4. de institutis renuntiantium C. 3. de Aegypti monachorum paupertate loquens: nulli, inquit, cistellam, nulli pecuniam, nulli sportellam liceat possidere, nec tale aliquid, quod ut proprium retinens, suo debeat communitate signaculo.

Divus quoque Benedictus in sua Reg. C. 33. Neque aliquid, qui presumat habere proprium, nullam omnino rem, neque codicem, neque tabulam, neque graphium, sed nihil omnino.

Et Divus Augustinus in tribus Regulis quas condidit, & maxime dicto Cap. Non dicatis, ibi, certum est eos nihil habere, possidere &c. idem definitur in dicto Cap. Monachi, ibi, nec peculium permittantur habere, &c. & dicto cap. Cum ad monasterium ibi, prohibemus districtè in virtute obedientia, ne quis monachorum proprium aliquo modo possideat.

Concil. Trid. dicta sess. 25. Capit. 2. idem districtè interdicit, dum ait: *Nemini igitur Regularium, tam virorum, quam mulierum liceat bona cuiuscunque qualitatis fuerit tanquam propria possidere.* Idem decernitur in Concil. Provinciali Oxoniensi Anglicano, dum ait: *Quoniam non licet viris religiosi aliquid proprium possidere, qui se & sua pariter in ipso religionis ingressu Domino dedicaverunt, &c.*

In Concil. Coloniensi sub Conrado Archiepiscopo Anno 1260. celebrato, et de monachis & eorum conversatione & vita Cap. 3. Statuimus quod monachi proprium non habeant. Et demum in Concil. Mediolan. per celebri novissime sub B. Carolo Borromeo Cardinali, Anno 1577. celebrato parte 3. et de communi vitæ usu, ac de proprietate tollenda, dum de monialibus agit,

similia verba habentur: *Tuum, & meum, atque omnium privata rerum possessio, & re. & verbo omnino tollatur: neque ulla sit, quæ quicquam possideat ut proprium etiam si ad necessitatem concessum sit.*

Nec solum à proprietate ipsa rei habenda SS. Patres monachos arcendos esse, verum & illud statuerunt, ut nec quidquam ore tenus proprium appellare illis esset permittitum. Quam consuetudinem in Ecclesia primitiva fuisse accurate observatam, ex Apostolorum Act. Cap. 4. accepimus, ubi legitur: *Nec quisquam eorum quæ possidebat suum aliquid esse dicebat.* Unde Basil. in Reg. Brevioribus hanc eisdem rigidam, interrogatione 85. protulit sententiam *Qui dicit aliquid suum esse, suppositum alium reddidit ab Ecclesia DEI, & charitate Domini, qui quidem & re, & verbo dicitur ponendam esse animam, pro amicum, nedum res æternas.*

Divus Augustinus Serm. 1. de vita communi cleric. *Quantum, inquit, possumus, imitemur, Sanctos, de quibus loquitur liber Act. Apost. nemo dicebat aliquid proprium.* Idem reperit Epistola 109. Divus Chrysostomus suæ ætatis monachos commendans, ait. *Non est ibi meum ac tuum, sed hoc verbum penitus eliminatum est, multorum causa malorum.* Et quod magis mirandum est, ita hunc inter antiquos monachos observatum fuisse tradit Callianus ubi supra ut etiam ille, quin considerate proprium aliquid appellabat, tanquam reus puniretur.

Et hanc observationem in suis monasteriis ita florere magnus ille Basilus optavit, ut in questionibus suis explicatis quæst. 32. Parentes etiam ac cognatos communi nomine fore appellandos decreverit. Idem denique habetur in dicto Cap. Non dicatis, ibi. *Non dicatis vobis aliquid proprium.* In quæ verba Gerfon in opusculo contra proprietarios sic ait: *Si ergo expresse prohibet Augustinus verbum proprietatis, à fortiori & factum. Quasi dicat: si enim aliquid proprium appellare monachis prohibetur, quanto magis illud habere, aut retinere. Quare in prædictis verbis utrumque horum prohibetur, & possidere aliquid proprium, & proprium aliquid dicere, licet illud tanquam in invicem voto paupertatis præsupponatur, hoc vero tanquam utile ad ejus observationem commendetur.*

Quæ verò ratio sit, cur tam serè ac strictè monachis omnis proprietatis interdicitur, colligere licet ex his, quæ prior parte hujus operis adduximus: ubi incommoda, quæ ex possessione sive proprietate temporalium bonorum oriuntur retulimus. Et quæ etiam ratione sint impedimenta ad

perfe-

perfectionem comparandam, demonstravimus, & constabit amplius ex his, quæ seq. Capite dicemus.

An. & quali sit peccatum aliquod proprium appellaretur? Navarr. *dist. Cap. Non dicatur n. 1.* tunc hoc existimat esse peccatum, quando quis non solum voce, sed re appellaret, & crederet sibi aliquid proprium; minime verò peccatum censet, si quis sibi rem usui à Prælato concessam propriam appelleret. Alii vero Canonistæ, ut sunt Archidiaconus, Cardinalis, & Alexandrinus in Commentariis dicti c. *Non dicatur*, & alii Expositores Regule D. Augustini sentiunt Religiosum peccare, talem venialiter, qui absolute libros, cellam, vestes, aut quid aliud proprium appellat. Quod etiam nobis videtur necessario affirmandum in nostra Religione. Quia cum nostra Regula id clarè præcipiat: & hæc obliget ad peccatum veniale, non video, quare ratione si possint excusari, nisi ex ignorantia, aut inconsideratione faciant. In aliis vero prædicta obligatio cessat, quo ad modum loquendi, licet quoad rem in omnibus Religionibus æqualis sit obligatio.

CAPVT II.

De malitia peccati proprietatis, & de peccatis tam à iure, quam à Patribus impositis proprietariis.

UT huius peccati gravitas æqua lance ponderetur, malitiam ejus considerare oportebit. Et imprimis si naturam hujus vitii spectes, communis omnium Doctorum consensus tenet ipsum esse ex genere suo mortale. Deinde ad specificas malitias descendendo, multæ in eo repetuntur, quæ gravitatem ejus clarè demonstrant. Cum autem peccatum hoc aperit pugnet cum voto paupertatis, manifestum est, sacrilegii malitiam in ipso inveniri, nam cum voto paupertatis Religiosus à se omnia bona abdicaverit, ac in perpetuum rejecerit, si postea ea reassumat, ac sibi appropriet, sacrilegium hac proprietate committit. Quæ prima & essentialis est in hoc peccato ratio, ut *sup. Cap. 2.* diximus.

Præter hanc sacrilegii malitiam reperitur alia, nempe peccati inobedientie ratione præcepti allati in *Cap. Cum ad monaster.* De statu monachorum. Nam, cum materia hujus voti ex se non cadat sub obedientie voto, ut *sup. Cap. 5.* diximus, certum est quod si novum præceptum obedientie ei superaddatur, ejus transgressorem inobedientie reum constituet.

Tertio huic malitiæ alia, quæ justitiæ contraria est, sæpe annectitur, quia sæpe proprietatis vitium, cum furto conjunctum invenitur. Unde antiqui Patres peccatum hoc proprietatis furum nominarunt. August. in sua Reg. *Quod si aliquis rem sibi collatam celaverit furti iudicio condemnatur.* Et consentiunt BASIL. in Constitutionibus monasticis *Cap. ult. Furtum est, ait, privata possessio.* Hugo Victorin. in Expositione Reg. S. Augustini & Bonav. *2. parte speculi C. 4.* ex quibus idem sumplerunt posteriores. DD. Corduba in *summa Hispana q. 109.* & Navarr. *1. 3. de restitu. C. 1. n. 171.* qui expressè docent peccatum contra votum paupertatis duplicem habere malitiam; alteram furti, alteram contra votum, Ra-

tio est, quia furtum nihil aliud est, quam contræctatio rei alienæ invito domino, unde cum Religiosus rem monasterii dans, commutans, aut vendens, aut alio quovis modo monasterium illa privans, rem non propriam contra Prælati, & monasterii voluntatem contræctet; manifestum est illum furti vitio maculari.

Idem dicendum est de monacho, qui rem acceptam ab alio occultè retinet, cum illius dominium in monasterium ipso jure transferatur. Secundum id quod in *Cap. in præsentia de probationibus* dicitur: *Quicquid monachus acquirit, monasterio acquirit.* Unde si contra voluntatem Prælati aliquid occultè retinet, furti arguendus est, maxime quia cum per obedientie votum se & sua monasterio tradiderit, contra justitiam facit, si aliquid ignorante monasterio possideat. Non aliter ac servus vel filiusfamil. qui usurpat sibi bona domino aut patre invito.

Fateor hanc malitiam injustitiæ aliquando in hoc peccato non reperiri, cum fieri possit ut quis actum proprietatis exerceat sine hoc quod furtum committat. Ut si Religiosus intra monasterium rem notabilem suis usibus deputatam, alteri ejusdem monasterii donaret contra voluntatem Prælati. Tunc cum nulla monasterii bonis injuria inferatur, furtum non est, tum etiam quia ratio essentialis voti paupertatis non includit illam injustitiæ circumstantiam, sed illa ex vi voti obedientie oritur. Nam aliud est non retinere aliquid eorum bonorum, quæ quis alteri acquirit, quod ratione obedientie monachis competit, aliud verò nihil proprium ratione voti emitti possidere. Quod ex se nullam includit injustitiæ rationem, ut *sup.* latius diximus, quamvis raro proprietatis peccatum sine injustitiæ circumstantia inveniat.

Quarto aliam sacrilegii malitiam ab illa specie sacrilegii supra relata, specie distinctam in præsentem possumus adducere. Cum enim res monasterio oblatas tanquam DEO consecratas Patres reputaverint, & factæ rei furtum speciali modo Religioni adversetur, ab illo distincto quo votum proprium contra fidem DEO debitam frangitur, inde est, quod rem monasterio dicitam, invito domino alienare (quod proprietatis faciunt) specialem sacrilegii malitiam continere videtur. Quod autem res monasterio oblatas, ut sacras Patres fuerint venerati, testis est Basil. in *quæst. brevior quæst. 143.* ubi curam, quam de his rebus oporteat habere Religiosos, ponderans dicit debere esse *tanquam rei DEO devota, & dicata,* & addit seq. *4. illum, qui rebus monasterii male utitur, sacrilegum existimari omnium DEO nuncupatorum, & dedicatorum.* Testis etiam est Cassian. *Lib. 4. institut. Cap. 19.* ubi sollicitudinem antiquorum monachorum in rebus monasterii tractandis valde exaggerans dicit, *utensilia ac vasa tantæ sollicitudine, curaque custodiunt, ne quid ex eis diminuantur, vel pereant, ut credant se etiam pro minimis quibusque vasibus, tanquam pro sacrosanctis non solum dispensatori præsentis, sed etiam Domino reddendos.* Et seq. c. subjungit. *Non solum ipsos non esse suos, sed etiam omnia, quæ sua sunt, credant Domino consecrata, propter quod si quid fuerit monasterio semel illatum, ut sacrosanctum cum omni decernunt reverentia debere tractari.*

Subscribunt Benedicti. in sua Regula, *C. 31. Cunctam inquit substantiam ac si altaris vasa conspiciunt,* August. Regula, *1. Clericis tradita*

Non

S.
tur, invenit
verbo arce
rium ita esse
us Pontifex
e bonorum,
ex prædictis
bitur, simul
terdici infra

meum, equo
verbo omni
equam possit
concessum sit.
si habenda SS.
verum & illud
oretentis pro
iam. Quam
tiva fuisse ac
um Arch. Cap.
isquam eorum
ur. Unde Basil.
dam, inverte
ui dicit aliquid
Ecclesia Dei,
, & verbo de
cicis, nedum ru

ira communi
s, imitatur,
Apost. veno
peit Epistola
cras mona
ibi meum ac
um est, mul
agis miran
tiquos mo
affirmat ab
e proprium
ire ur.
monasterii
ur in qua
entes etiam
e appellan
tur in dicit
obis aliquid
usculo cen
se prohibet
jori & sa
proprium
nto magis
prædictis
e posside
id dicere,
paupertat
mule ad

lend ac
s inter
a priori
incom
proprietate
estulimus.
entia ad
perfe

IN IESU
Spiritus
II